

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Digesto veteri 1]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 12. Apr. 1494

[Liber decimus.] Finium regundorum. Rubrica

[urn:nbn:de:bsz:31-318389](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-318389)

bus nec per alium possit defendi. ad hoc facit. l. seruuꝝ quoꝝ. §. publi. §. de pcuratoribꝝ. z. l. pe. §. ad crimen. de publi. iudi.

Protor. Hic vñ tex. qꝛ qꝛ tenet nūde repositiōi criminose seu petitiōi qꝛ delictū ꝓtinet. de hoc dixi in. l. q. iurasse. §. j. j. de iureiurā. z. j. de his q. vt idignis. l. pe.

Quod si reus. Iste tex. allegat p glo. in auē. q. semel. C. quō z quī iudex: qꝛ si iudex ꝓcepit cōtestari litē z nō ꝓtestat qꝛ ex hoc ꝓt ꝓcedi ad missiōē in possessiōē ex ꝓmo decreto ꝓ eū tanqꝛ ꝓꝓumacē: vt. l. nō videt. j. de reg. iur.

Si tutor. Not. qꝛ tutor cogit iurare de fuitate in cā pupilli z adulti qꝛ fuitas sibi ꝓt eē nota sicut pupillo z adulto vt hic. pcurator aut nō ꝓt iurare pro dño. quod intellige: nisi habeat speciale mandatum. dixi plene in. l. q. bōa. §. si aliēa. de dā. ifect. Bar.

¶ Seruus.

¶ Si is qui. Iste. §. facit ꝓ gl. l. ꝓꝓo. §. si is q ꝓcario. j. de agr. pos. vbi dñ qꝛ is q dedit ꝓcario nō ꝓt ꝓueniri rei vendicatiōē. hic dñ qꝛ ꝓuenit noxali. ꝓꝛ enī qꝛ rei vendicatio dñ ꝓ possessore: sꝫ is q ꝓcessit ꝓcario possidet: ergo zc. Sz noxalis datur ꝓ eū qꝛ bz facultatē restituēdi. sꝫ ille qui cōcesit ꝓcario bz facultatē restituēdi. ergo zc.

¶ Illo. Declara istā. l. vt dixi in. l. dixi in. l. iiii. in fi. §. de alienatione iudicij mutandi causa fa.

¶ Lectio. Est opinio iter glosato res nostros z vltamō. vtꝛ ille q dolo desijt ꝓssidere cōueniat vtili vel directa. z glo. dicit qꝛ directa vtiliter vltamō. qꝛ vtili vt hic vt casus. dixi in. l. quāqꝛ. §. iul. j. de aqua plu. arcē. C. No. in. l. z gñaliter: qꝛ ꝓ errorē adiudicatū ꝓscribit et a malefidei possessore ꝓꝓ auctoritatē rei iudicate: de hoc in. l. si finita. §. si de vectigalibꝝ. de dā. ifec. Est etiā gl. in. c. pastoralis. ex de offi. ordi. sꝫ ego dico qꝛ est spāle in cā noxali. vt est casus in. l. qui fundū. §. qui bona. j. ꝓ. emp. Rō. est ista: naz in cā noxali vel sitibus si seruus mihi def pro noxa a nō dño tñ si dñs ꝓns eēt dare deberet: vñ nō sum factus malefidei sꝫ scia alienū: qꝛ secꝫ est in alia cā.

¶ Non solum. In ver. sed huic. C. No. istū tex. nā qꝛqꝛ qꝛ est ꝓns z nō vult nūdere neqꝛ de fendere tūc sit missio in possessiōē ꝓ eū tāqꝛ cōtra ꝓtumacē: vt. l. quotiēs. §. ꝓtor. §. e. z ibi dixi. z hoc est vñ si tacet: sꝫ si expisse dicit "nolo defendere hāc rē tūc in actōibus realibꝝ vel in his in qbus qꝛ ꝓuenit rōne possessiōis statū fit trāslatio ad actorē qꝛ bz vñ scōi decreti vt B. z. l. inter quos. §. i. de dā. ifec. z. j. de iterro. ac. l. non alie nuz. z tangit Ja. de are. in. d. l. iter quos.

¶ In noxalibus. Secretus iterpositus cōtra vnum non ꝓiudicat absentibus habentibus ius in re. hoc dicit.

¶ Quod ait.

¶ Julianus. Iste. §. facit etiam ad ea que dixi. §. eo. in. l. in delictis. §. si extraneis. qꝛ qualitas iuncta verbo zc.

¶ Uotiens. Circa filiū familias tria sūt vidēda ꝓri

mo si ipse rōe sui delicti possit eē in iudicio ꝓ abs qꝛ ꝓsensu ꝓris. z qꝛqd gl. dicat in. l. cū nō solū de bonis qꝛ li. tex. ē hic qꝛ sic. z. l. iter liberos. §. filiꝝ. de adul. z. l. ꝓst legatū. §. si filiꝝ. de his qꝛ ut i dig. nec ob. §. ex necessitate. vt ibi dixi. nā ibi loqꝛ tur in his in qꝛ ꝓri qꝛif vsufr. iō regit ꝓris consensu sꝫ no. ibi ꝓ accursū. Jura enī filiosa. ꝓ iura Lodicis sūt aucta nō diminuta. C. Scō qꝛo si filius. ꝓt ꝓueniri an executio ꝓt fieri durāte ꝓma ꝓrāte. Glo. in. l. iiii. §. sꝫ vtꝛ. z. l. si minor. §. si suus vt dicere qꝛ differat executio. hic vt tex. in ꝓri ad idē. l. si filio. so. ma. i. l. si dubites. §. si filiꝝ de fideiuf. C. Tertio ē vidēdū si ꝓt fieri executio in qꝛ fiet: Rñ. i. castreñi vt qꝛi peculio nō ē dubiū qa in his hñ loco ꝓrissa. C. Itē in ꝓfectiōe nō ē dubiū: qa sicut ꝓ tenet de peculio ex quolibꝝ ꝓctu: ita hac snia in qꝛ qꝛi ꝓbit ut. l. iiii. §. idē scribit j. de peculio. De peculio nō aduēctio dñ gl. B. notabiliter qꝛ ꝓt fieri executio ꝓre volēte als se cus: istū ꝓassū examināui multū late in. l. si finita §. si de vectigalibus. de dam. ifec.

¶ Quis seruū. Dñs oneꝛa realia nō ꝓt recusar lz res possit ab eo auferri. b. d.

¶ Plurium.

¶ Qui alienū. No. qꝛ qꝛ ꝓfidelit z asserit se possidere cogitur defendere: z qꝛ ꝓ suo nomine conueniatur cogitur satisfidare zc.

C Finium regundorum. Rubrica. li. x

Ed loci.

¶ Sed z si quis in dicit. No. qꝛ ꝓbicūqꝛ qꝛ nō paret iudici ꝓt deferrī iuramētū in litē. ad qꝛ. l. restituere. de rei vendicatiōē. z dixi plene in. l. in actionibus. j. de in litem iurando.

¶ Si dicatur. Not. qꝛ iudex maleficiōꝛ ꝓt cognoscere ciuilitē. de quo dixi in. l. defūcto. de publi. z. l. iter dū. §. q. furē. de fur. C. ꝓ. ciuilibz z criminalibz nō ꝓt sit ꝓponi: vt. l. interdū. de publicis iudi. cuz si. So. gl. qꝛ ē vñ qꝛ de istis sit cognoscere: sꝫ istō nō vt vñ: nā latrūculator de ciuili nō ꝓt cognoscere: vt. l. solemꝝ. §. latrūculator. §. de iud. z sic iudex criminalis nō cognoscit de ciuili qꝛ ē vñ ꝓncipalr: sꝫ icidēter sic: vt. d. l. interdū. de quo plene dixi in. l. pe. de calūniatoribus: qꝛ no.

¶ Hoc iudiciū. No. tex. qualiter dicatur vicini. §. qꝛ plene dixi in. l. si tici. j. §. aqꝛ. plu. ar. qꝛ no. ꝓꝓ statuta qꝛ hñt qꝛ si fuerit dñctū ꝓmissū i tali loco qꝛ vicini teneat. qꝛ dicat vicini dic vt ibi.

¶ Os terminos. In text. ibi demōstrat. s. eo tpe quo. vēdidit: z hꝫ dꝫ ligde ꝓbari ꝓ alios testes qꝛ ꝓ vēditore. z sic nō ob. C. de testi. l. in oibꝝ. z sic de alia demōstratiōe loqꝛ hic qꝛ gl. itelligat. vide qꝛ notat doc. in. d. l. in oibus. Dicunt aut quidā vt tangit glo. qꝛ vēditor ꝓt esse testis in cā rei vēdite: sed veritas est qꝛ bec. l. hoc non dicit: naz hic non dicitur qꝛ stetur testimonio dñi venditoris: sꝫ dñ qꝛ fines dñt ꝓni fm qꝛ dñs demōstrauit tpe quo vēdidit: ꝓ quem autem ꝓbetur qꝛ ipse sic vēdidit nō dicit hic. de hoc in. l. testium. C. de testibus. C. Familie herciscunde. Rubrica.

b Cōtēct eē in iudicio. An ꝓt teneat dꝫ peculio ex delicto filij ꝓ bal. in. l. reos in. ix. col. C. de accusa. c Dicit gl. vide tñ bal. in. l. si. C. de vsur. rei ind. in. §. i. in. ij. col. §. qd de quasi fideiuf fore q alle. gat gl. singu lareꝛ h vide bar. in. l. pe. C. qui. bo. ce de. ꝓf.

C Finiū regundorum. Rubrica. Ed loci. §. sꝫ et si qo iudici. formaz sine in hoc iudicio vide ꝓ bal. in. l. si qꝛ C. e. z ibi dñ est etiā ꝓ illū text. qꝛ ille q nō ꝓssidet lz sit dñs nō ꝓt intētare illud iudiciū vide ꝓ eundē de materia i. l. si. e. ti.

On so lu. epl. k dicit vtrū hoc sit verū dixi ꝓ bar. i. l. si finita. §. iulianꝝ dā. ifect. in. v. colum.

a **Ec actio.** Ad intellectus huius. l. vide bal. in. l. nō ignorat in. ix. r. x. col. C. qui accu. r. ad intellectum huius. l. quādo quis negatur coheres qua re r. quomo do non possit agere fa. her. vide Bal. no. in. l. non eplis. C. de proba. in ver. sed nicolaus r. ibi etiam ponit an si neuter heredum possideat veniant tales res nō posse in hoc iudicio allegat tex. euz glo. no. in. l. s. h. v. u. cap. co. r. tu.

b **Lane.** Et hāc glo. dū alle / gat. l. si spon salib' multū pōderat an ge. j. p emp. in. l. i. q. ille q. emit rez a dno nō possidēte caucat ne petat se d clarari dsm r. rē sibi resti tui: s. petat declarari vē ditorē fuisse dñz r. rē sibi agenti resti tui: q. r. ex eo q. ipse nūq. possedit non habuit dñis scdm eū. r. vi de bart. in. l. q. stipendia C. de pecu. C. Itē no. p bart. r. doct. in. l. in puin ciali. s. si ego de ope. no. r. in. d. l. q. qua dringēta. r. ibi doc.

d **Is cō sequen ter.** s. sed an assignatio in catastro. Si statutu dicit q. quis de beat insinua re testis vel debeat pone re res in caastro r. non facit an ipso iure perdat dominiū facit qd notat Barto. in. l. eius qui de latorē. in. pñ cip. de iure h. r. i. l. vni. uersa. C. de pre. ipe. offe. r. in. l. si ita qd. s. ca. de verbo. obli. r. in. l. cōmis. fa. de publi. fac. q. q. pos sit obijcere de iure ter. tij r. ad hui' ter. r. glo. in tellectū. vid bar. in. l. fin. in. h. j. de cō di. sine cau. r. vide d isto ter euz glo. not. allegata per Bald. r. Imo. in. l. ex facto. s. iuli. alias iul' lō gin' d vulg. r. pup. r. hāc gl. q. nullus pōt referre

Ec actio. Mo. optimaz gl. hic positaz. Not. q. h actio fuit itroducta ex. l. duodeci tabulaz. s. vt glo. d. orif ex quasi contractu diuifioni sed vt glo.

b dicit ille qui negat coheres. nō p̄ agere vt hic. r. idē in cōi diuidūdo: qd itelligo si h̄ exceptio op ponat: vt. l. ij. C. cōi diui. r. l. si mācipiū. s. i. j. de cuiet. r. ibi no. C. Itē no. q. lz qd possideat d. p. bare se coheredē eē. C. Mo. istā. l. q. vides q. in fa. her. iudicio opponit exceptio q. nō ē heres: r. hoc qñ vn' totā h̄ dicitatē possidet. C. Itē in cōi diuidūdo iudicio opponit exceptio dñis q. nō ē dñis: r. iō deuenit ad rei vēdicationē lz in ciuitate ista illa exceptio nō admittat. Rō ē q. d. sūt iu dices sup istū iudiciū fa. her. r. cōi diuidūdo: vñ illi hic nō admittit: qm̄ tūc iret ad iudicē p̄tatis vt capitanei cū ipi nō possint d hoc cognoscere.

p **Lane.** Tex. ibi pcuratorio no mine. C. Mo. q. qñ qd itē tat actiōes directas sibi cessas o. q. iten tet noie cedētis actiōes. C. Itē no. q. v. r. p̄stitur' pcurator in rē suā pp̄ hec vba. ad qd facit. l. qui qdringēta. in. pñ. ad trebel. Bar.

s **Theres.** Aicoria eius qui pu ratur eē heres isolidū pdest ei ad quē apparet hereditatem ex post facto pertinere. b. d.

a **Lienatiōes.** In iudicijs alienatiōe avo lūtariē phibite sūt: secus in necessarijs r. hoc statū post p̄trouersā motā. b. d. C. Mo. q. in iudicijs vniuersalib' phibet res alizari mota cō trouersa: vt i hac gl. r. l. diu. d. p̄t. hē. r. ibi dixi.

b **Is cōsequenter.** Lō tra agētē fa. her. n̄ p̄t obijci q. h̄ dicitas p̄tine at ad h̄cū: q. ipse est idignus per heredē. b. d.

Sed an. Mo. istū text. cū glo. q. distin guit an ipso iure vt p̄ sniaz: q. facit ad. q. statutū ē h̄ q. deat fieri insinuatio resti. C. Itē q. fiat assignatio in catastro: mō qdā nō insinuauit vel nō assignauit in catastro ciuitatis pufij r. petit aliquā hereditatē vel petit rē quam nō assignauit in catastro. obijci exceptio q. nō fuit insinuatū testm̄ vel q. ista possessio nō fuit assi gnata in catastro. nūqd possit. rñ. p istā. l. q. si q. dē statutū puat cū ipso iure tūc pōt obijcere: q. dicit q. nō h̄z ius petēdi r. bñ. si aut nō puat ipso iure s. p̄ sniaz tūc cum non sit amiffuz dñiuz sibi obijcere non potest hic quod nota multuz.

Sz r. cū monumētum. Intellego istū. s. q. qñ vnus ex coheredib' tradi dit partē suā coheredi vt faceret monumentuz. nā ex hoc pacto orif actio p̄scriptis verbis.

Celsus. Dic vt casus q. ille q. missus ē in possessiōez ex p̄mo decreto nō teneat discedere de possessiōe nisi sibi soluat ibi nisi ei insolidum rē. In p̄trariū v. C. de bo. auē. iu. pos. auē. ei q. dixi. l. si pac. i. si. vt in pos. le. dixi plene in. l. si finita. s. i. j. de vā. ifec. Bar.

s **filia.** Qui onera m̄rimoni j sustinet d. z dotē p̄cipe. b. d. Glo. qñt q. est ratio: q. a petitiō heredi tatis pluries intentatur. fami. herisc. non nisi se

qōnez q. res sit cōfiscata nisi fiscus sequit bal. in. l. i. C. in. q. cau. in iteg. resti. nō est necef. in fi. r. ad ista: vide qd no. bal. in. l. ij. in. xv. col. ibi iuxta hoc queritur. C. de seruit. ADDE. Bal. p̄. eccvii. lib. iij. r. ibi an cum dñiuz trāffertur in fiscuz quanto tempore p̄scribitur.

C Sed r. cū monumētū. sed bal. aliter videt itelligere in rubrica. C. res inter alios acta circa pñ ci. videt q. qñ p̄t' oriaz iter heredes r. defunctuz r. adde Bal. in. l. i. C. vbi fideicō. peti o. z ibi etiā q. d. in lega tario.

s **Junus.** Alias incipit h̄ lex. Itē labeo. In gl. ibi saly. qd. j. dicā. istā gl. allegat doc. in. l. termia to. C. de fruc. r. litū expē. nūqd iudex possit re seruare sibi taxationē expensarum.

b **Eredes.** Mo. singularissimaz legem a capire vsq. ad finem r. plus iuris habet ista lex q. to tus iste titulus.

De pluribus. Mo. q. qñ eidez s. eūdez p̄terunt plures actiōes ex diuersis causis simul p̄nt ppo ni: vt. l. non est nouū. de act. emp. r. ibi no.

Mo tantum. Mo. q. i reb' cōib' i cidēter dē culpa leuis nō adhibere eā diligētā quā adhibet i suis: vt. l. foci' focio. j. p. focio. r. isti. p. so. in. fi. r. itellige vt dixi. l. qd nerua. j. allegāda i. xi. col. In alijs hō p̄crib' r. causis leuis dē illa nō facere q. diligēs p̄ famulias fecissz. Et ex his hēs modū formādi ar ticulo ad p̄bādū culpā leuē: dic vt. s. ad. l. aq. si putator. r. dclarauit plene i. l. qd nerua. j. dpositi.

In hoc iudicio. Sna n̄ p̄t p̄te valere. b. d. C. Op. d. l. ij. s. dubitādūz. s. e. So. hic d. z dēnare r. absolue litigātel n̄ eol q. n̄ litigauit. Querit gl. qd si aliqs n̄ fuit i iudi cio an i ei' p̄sōa d. z fieri dēnatio. gl. dic q. sic p̄ tex. q. dic i oib'. gl. p̄t dicere vep si fuerit citat' p quo facit. l. ij. C. si. regū. C. Op. de. l. si filia. s. fa milie. s. e. vbi aliq. res p̄nt remanere indiuidue. So. pōt iudex omittere in diuifioe ptem rez nō ptem psonaz. cetera dic vt in glo.

Ex. l. sequenti. C. An cessa p̄poteca sit cessa p̄sonalis: ibi. Que ro. Et magis fauet ei q. p̄bit ex necessitate q. ex uolūtate. Et q. dicit hic de adiudicatiōe hēat lo cū in diuifioe: ibi. Venio. Et creditor in pigno re est quasi pcurator: ibi. Sequitur.

s **Pignori res.** Difficilis ē in tex. r. gl. tñ habz materiam paruam r. in ea iuriscōsult' pōit. r. dicta. r. iō q. multa sūt nō recipiet p̄gruā sūmationē. ponam' g' casū p p̄ticularas. C. Querit a iuriscōsulto vtz res data pignori defūcto vēiat i iudiciū fa. herc. rñ dicit iuriscōsult' q. vēit adiudicāda n̄ diuidēda. r. hoc p̄ mo. C. Seqf h̄. s. is cui adiudicabit rē. Sz qñt ad qd erit dēnādus ille h̄s cui pign' adiudi cabit alij cob̄ di q. pti sue cedit. rñ dēf q. dēna bis p̄ pte. b. d. n̄ apit p̄ pte d̄biti v. p̄ pte estima tiōis rei vt qualr. C. Seqf ergo. nec cauere. qñt vtz heres q. cedit pti sue deat cauere heredi sol uētū cui sit adiudicatio ipm̄ idēnē futuz. aduer sus d̄bitorē q. pign' obligauit. r. rñ dēf q. n̄. b. d. C. Seqf ver. qm̄ p̄ eo. q̄ro q̄ ē rō q. n̄ d. ei caue ri. rñ dēf iste cui pign' est adiudicatū assimilatur

inter alios acta circa pñ ci. videt q. qñ p̄t' oriaz iter heredes r. defunctuz r. adde Bal. in. l. i. C. vbi fideicō. peti o. z ibi etiā q. d. in lega tario. Nota multū istā. l. in. s. i. q. r. est calus no. Eredes s. d. plu rib'. Adde c. ex pte dca ni. d. recrip. r. l. cū duo. s. si plures. j. pro socio. C. Nō tan tū. limita no tabiliter vt p bar. i. l. qd nerua. in vn decima col. j. deposi. In boe iudicio p̄tevalere. Et d. mā r. in tellectu h'. l. vide late bar to. in. l. i. C. si aduer. rez iudi. r. m. l. si constāte. s. fi. so. ma. v. de bart. in. l. de vnoquo. q. in p̄m. d. re iudi. r. i. l. stipulationū alie. s. fi. de verbo. obli. Pigno ri rest. hāc l. optie legit marti. fil.

possessori puto hypothecaria q noluit e restituere sz
 soluit litis estimatiōez subaudi cui nō dz cauere: vt. l. ex
 diuerso. §. petitor. s. de rei v. r. d. fur. l. si seru. §. ca
 uere: ita nec hic dz cauere. h. d. C Sequit in text. ga p
 eo dedit rē. Seqf: r vt is q obtulerat rē. Querit a iur
 riscōsulto: p betis mibi q iste sit filis ei q soluit litis esti
 mationē. Rūdet q hoc pbat p effectū: vt sicut is q ob
 tulit litis extimationē aduersus dīm vēdicatē est tuen
 dus exceptiōe nisi restituat sibi qd soluit ita iste tuēd
 sit. h. d. C Sequit § quoqz. iste §. legis plurib⁹ modis
 pono casū magis claz. fm Pet. aliter q gl. dictū ē sup
 q repellit vēdicatē exceptiōe nisi reddat qd soluit. In
 hoc ē sūtudo iter eū q obtulit litis extimationē r eum
 cui res ē adiudicata. C Querit vtrū aliq sit dissitudo
 Rūdit iuriscōsult⁹ § quoqz: hoc ē sicuti dixim⁹ in sūtudo
 dine ita pono dissitudinē: nā iste cui pign⁹ ē adiu dica
 tū nō cogit reddere pign⁹ p ea pte q sibi adiudicata ē
 nisi debitor totū recolligat r soluat totū qd iste heres
 dz hē r qd reddit coheredi ēt si vltra debitū dedit. h.
 d. C Sequit § nō idē. dictū ē. s. q debitor tenet red
 dere coheredi cui res adiudicata ē eā si soluit vltra de
 bitū. C Quero qd erit si coheres emit a coherede spō
 re soluete. Rūdet tūc nō eē idē. nō enī pseq poterit vl
 tra vey. debitū qd p debitore soluerit. h. d. C Seqf ad
 iudicatio enī. Quero q ē rō diuersitatis iter adiu dica
 tionē r emptiōe. Rūdet q adiu dicatio ē necessaria.
 emptio ē volūtaria. h. d. C Sequit § si nec obijciat ista
 exceptio referat ad illud qd dictū est. s. in §. §. quoqz:
 vbi dī q totū dz cōleg qd soluit etiā si vltra debitū: nāz
 illud istaf. qd enī si aiose licitatus ē r dedit coheredi
 multo plus q dbebat. Lerte nō vī hoc nocere debere
 debitori. Ad hoc rūdet q si obijciat coheredi soluenti
 iudex debeat hoc examinare. pōt enī eē q aiose licita
 est: r tūc ei nō restituat r pōt eē q vtiliter fecit. forte si
 coheres su⁹ erat talis psona q si apō eū pign⁹ remāsis
 set p didisset. r tūc si aliqd plus dedit vt pign⁹ apō euz
 remaneret vtiliter fecit ac si debitor ipse fecisset p pcur
 ratorē suū. iō tūc sibi debeat restituī. h. d. C Seqf. §
 r ei: vidi q ille cui res ē adiudicata hz retentiōe rei p
 eo qd soluit coheredi. C Quero an hēat p etitōez: Rū
 det iuriscōsult⁹: p p dictis oib⁹ nō solū hz retentiōe sed
 etiā hz petitiōe § debitorē p oib⁹ ipēsis factis in re ne
 cessario vel vtiliter. h. d. Per illd qd dīc hz r pp dictio
 nē ēt. inuit ēt p eo qd soluit eē actionē. Hēs mō oēs. r.
 casus h⁹. l. bor examinem⁹ oēs. r. casus p ordinē. Cir
 ca p mā pte qro. dīc hīc si res pignori data ē. qrif qd si ē
 hypotheca. ita q nō tradita defūcto an veniat iudicio
 fa. ber. Rū. q sic. ar. l. r nō tm in p n. s. de peti. here. ni
 bil enī idiuuū dz relinqre iudex cū istd iudiciū amplius
 q semel iterponi nō possit: vt. s. eo. l. si filia. §. familie.
 C Venio ad scōz pte r qro p q pte debiti nō p pte ex
 timatiōis rei: vt. j. ti. pxi. l. cōi diui. §. iter eos. tu hō lati⁹
 dicas: nā vt videtis in §. §. q p eo. iste assimilaf ei q sol
 uit litis extimationē. r iō distingue: aut iste coheres cui
 adiudicat cogit soluere litis extimatōem iuito iudice:
 forte q iudex volebat dare alteri r ipse recusabat r fiet
 extimatio in pte hz extimationē rei: vt. l. si iter. §. si. j. de
 pig. nā qsi qlibet exne⁹ p dēnaf: si hō hoc nō fiat ex ei⁹
 pumacia: tūc aut pign⁹ valet plus q debitū r fiet exti
 matio p pte debiti: vt. d. §. iter eos. r. j. de pig. l. si fun
 dus. §. si duo aut pignus valet minus r dubiū est forte
 ne debitor sit soluēdo r tūc extimabif qrtum istud ius
 valet: ga forte est minus debito: vt. l. i. §. si heres. j. ad
 treb. r pro pte illi⁹ fiet p dēnatio. ar. illius. l. C Sequit
 tertia ps dīc hīc q nō dz cauere coheredi de idēnitate.
 Quero qs est ille qui nō dz cauere. tex. nō apit. gl. legit
 duobus modis. pmo q hīc loquit de coherede q cessit
 pti sue vt nō caueat coheredi soluēti. r fm istā posui ca
 sus q est §a. alij ponūt in coherede q soluit cui res ē ad
 iudicata vt nō debeat cauere coheredi ne cōueniat pi

gnoratitia istud nō placet gl. r bene ga imo cauere dz:
 vt. C. e. l. si filia. §. hoc amplius. C Seqf qrtā ps. f. §. si.
 ga p eo. r qnta. iste due sūt clare. C Venio ad sextaz p
 tē. l. ad §. §. quoqz. r iste ver. legis in glo. duob⁹ modis
 aliter q posueriz casū. pmo vt hīc dicat q sicut sup dī
 ctū est q ille q obtulit peccuniā nō hz actionē § here
 dē vt caueat: ita hīc si ceciderit a possessiōe hz hypothe
 cā pro vēdicādo toto sūdo: ga p adiudicatōez vī sibi
 pcessa hypotheca. r si nō videt pcessa cogere heres
 ei cedere. ita dicit gl. vide eā r apostilla: ga est difficilis
 aliquātulū offerēti. i. coheredi q qrtitātē dedit pro ad
 iudicatiōe. C Seqf in glo. sed ad qd. h lex nō apit rē.
 § bī est sile. l. casui p dicto de eo q soluit litis extimatio
 nē. Ista lec. ē §a in se. tm nō pgruit lfe: ga etiā si adiu
 dicatio nō eēt scā nec pro pte alteri⁹ soluisset hēret hy
 pothecā. C Quero de psonali. dicit gl. r aduerte nō est
 dubiū q cessa psonali vī cessa⁹ hypotheca: s; de h⁹ du
 bito an cessa hypotheca videat cessa psonalis. Glo. vī
 dicere q sic. ar. l. si. C. de anna. excep. vbi si sit iterruptō
 sup hypotheca fit sup pncipali. Videte dñi qnqz pte ce
 di hypothecaria sine psonali: vt dīxi in. l. i. §. cū p dīuz:
 de pig. qnqz: cedi nō pōt r tūc in dubio q cedit hypo
 thecā vī cedere psonalē ga qui vult vni vī velle oē id
 sine quo ad illud pueniri nō pōt: vt. l. illud. de aq. her.
 z. l. cui iurisditio. de iur. om. iu. Alio mō legis in glo. vt
 hīc nō loquat de actiōe hypothecaria: s; de psonali h⁹
 est q coheres q soluit possit repetere qd sibi debet: r
 qd debebat coheredi. r etiā plus si pl⁹ sibi soluit. Ista
 lec. est §a in se s; nō ē necessaria ga hoc de actiōe dāda
 ponit in si. l. pono ergo hīc casū vt posui legēdo lec. q
 hīc loquat de retentiōe. hz enī retentionē pp id qd plus
 soluit. Et ē aduertēdū q si debitū est ex diuersis causis
 admittat solutio pti: vt. l. vlt. j. q. mo. pi. vt hypo. sol.
 tm vbi ab initio cā fuit vna ga vniū debitū defūcti: q po
 stea fuit diuisa iter coheredes p. l. xij. tab. postea iteruz
 fuit vnita p adiudicatiōe: nō admittit solutio pti
 ris vt hīc: qd nō. r hoc ga ista vnio fuit facta ex necessi
 tate. secus si ex voluntate: vt in sequēti rīso. Tenendo
 tm in hoc ver. lec. glo. q hīc loquat de actione qro qua
 actiōe ager coheres qui soluit. Glo. hīc sol. ego exami
 nabo in si. huius. l. C Sequit septima. f. ver. nō idem.
 Iste ver. legis in glo. qnqz modis. pmo vt loquat alio
 mō q in pcedēti. qñ creditor emit a socio debitoris nō
 a coherede r cōcreditore suo: qd hz in se sit veruz nō tm
 est verisimile q iuriscōsultus ita trāsgrediat. vñ alij di
 cunt q loquat eodē casu quo. s. qñ coheres emit a co
 herede. Et ista subdividit in qttuor lec. pmo sic. dictū
 est. s. q vbi est adiudicata hz actionē pro toto: sec⁹ vbi
 spōte emit. istud respēdit gl. p. l. emptor. s. de rei vē
 di. certe ista nō vī bona respēdit: nā illa dicit q ēptor
 hz retentiōe pro eo qd soluit nō q habeat petitiōez:
 vñ ista pōt sustineri. Scōo mō legis. dictuz est. s. q ille
 cui res adiudicata est repetit totū etiā si plus soluit q
 debet coheredibus fm glo. q retinet pro toto fm lect.
 quā dedit: sed qñ spōte emit tunc nō pōt petere nec re
 tinere nisi pro eo solo qd coheredi a quo emit debeba
 tur nō pro illo pluri. r istam lec. r glo. istam etiā tenui
 ponēdo casum. Tertio mō legis vt istud nō idē rē. dis
 putādo dicatur ut in glo. que clara est. Ista lec. effec ve
 ra in se si fecisset hoc exprimēdo q volebat providere
 creditori r eius negocium gerere quod in dubio non
 presumatur: magis enim gerit suum negocium q debi
 toris: vt. l. si prior. §. i. j. qui po. in pigno. habe. Quar
 to modo legitur in gl. ibi potest etiā illud dici s; r 3o.
 q hīc non loquatur in coherede vendente ius pigno
 ris sed in coherede vendente rem iure creditoris: quo
 cāu extinguitur debitum. tm coheres emens teneretur
 restituere sicut fideiusfor emens: vt glo. dicit que lectu
 ra etiā vera est in se: non tamen congruit littere: quia
 alio casu loqueretur q. s. Pro declaratione ergo hu
 ius partis r eoruz que dicta sunt distingue: aut ille qui

a C Videtur
 cessa. an ces
 sa actōe hy
 pothecaria
 videat cessa
 psonalis vi
 de in. l. si he
 res peccuniā
 ad treb. r p
 bal. in. l. fide
 iussor obli
 gari. de fide
 iusso. ff. r i. l.
 insolūtū. de
 actio. r obli.
 r h add bal.
 in. l. si. de be
 re. vel actio
 vendi.

a **Pater** de huius / ius. l. intel- / ctu. vid. late / bar. i. l. q. ro / me. s. duo / frés. in fi. q. / de ver. obli. / **b** **Omponius**. ex / ca dotis. Id / qd dicitur h / do / te et trahit / ad legitimam / filio assigna / ta p patre in / vita sed bal. / no. i. l. cu. o. / s. fi. at. C. de / bo. q. li. r. an / ista. l. exte. ad / ad parafre- / nalia. vid. lu. / tenete q. fi. i / l. palcy. d. ag. / ber. r. ad hac / l. vid. bal. r. / Imol. l. i. ij. / s. i. j. lo. ma. / an filia possit / hie p ditione / ob cas ad do / te no secutus / nuptias si p / itavoluit qm / dotē dedit. / tex. videt q / sic i. l. si. e. ne / us ad fi. C. d / pdi. ob cam / que ro. dicit / per se singu- / larit ad hoc / ponderari. / **c** **Um. pu** / tarē. no / repetit. hoc / spale aucto- / ritate rei iu- / dicatē r. idē / i. r. a. f. a. c. i. l. / i. i. p. n. C. p / vale. qd agi. / r. ad hac. l. vi / de gl. r. bar. / r. meli. bal. i / l. for. C. de / colla. r. bal. r. / imo. i. l. iuste / d. agr. p. p / bar. i. l. fi. titi / us. de v. ob. / **d** **Uti fa** / milie. / vide bal. i. l. / ex hac scrip- / tura. i. fi. r. qd / ibi dixi post / bar. j. d. do- / natio. r. late / declarat bal. i / l. i. i. r. col. / C. de cōfess. / **e** **Uedaz** / mulier. / b. d. r. vide / bar. l. i. s. li / belli. j. d. ap. / r. adde. c. rai / nutius. r. c. / r. r. alidus. d / testa. r. l. i. C. / si aducr. rez / iudi.

habet rem obligataz emit partē rei aut emit ius pigno-
ria pro pte quam hēbat alius. pmo casu aut emit ab ex-
traneo non a cōcreditore suo: r tūc pro eo qd dedit vē-
dētī dēbitorē nullā hz actionē nisi fm modū qui po-
nif in. l. cōi diuidūdo in fi. j. titu. i. aut emit a coherede
suo vendēte iure creditoris r hz locū qd hic dī fm vlti-
mā lec. Scōo casu qm emit ius pignoris: aut vult expiri
ptra debitorē seu retinere p eo tm qd dēbat ille a quo
emit r pōt: vt. l. emptor. s. de rei ven. r. C. de pi. l. in sū-
ma. maxie tenēdo opi. quā. s. dixi q cessa hypotheca-
ria vī cessa psonalis. r hec glo. ita pcedit fm p mā lect.
istius secūde lect. aut vult repetere seu retinere pro eo
qd vltra dedit qd deberet: r tūc aut istaz emptionē fecit
pro se vel simplr qd idē est: vt. l. si por. s. i. j. de pig. r si
pōt retinere nec agere pro illo pluri fm lec. istius secun-
de: aut hoc fecit gerēdo debitoris negociū r tūc pōt si
vuliter fecit vt hic hz tertiā lec. ¶ Venio ad ver. adiudi-
catio. ex quo no. q magis fauemus ei q dicit ex necessi-
tate qd qui dicit ex voluntate. sile in. l. qui erat. j. e. r. l. cū
postulasset. de dā. ifec. r. s. q. fatidā. cog. l. si fideiussor
s. si necessario. Sed iuxta hoc qro vtz qd dicitur est de
adiudicatōe hēat locū in eo q puocauit ad diuisionē.
videt q no: vt. l. r. iō. in pn. j. de pdi. fur. r. l. si pupillus
de reb. eo. Lōtrariū tenēt doc. nā colpo qd qs agit:
agit ex qdā necessitate. l. causatiua vt psequat suū: vt. li.
fi. j. de separati. nō ob. l. r. iō: qa ibi requir necessitas p-
cisa: qa iā nō dānificat cū dñiuz rei hie defierit. Hic ve-
ro sufficit necessitas causatiua ne dānificet. r eodē mō-
forte in. l. si pupilloz: sufficeret causatiua si pupillo ex-
pediret recedere a cōione. r docto. tangūt in. l. iubem.
s. i. C. de sac. fan. ec. ¶ Sequit nona ps. l. ver. nisi obis-
ciaf: ex quo no. q creditor in pignore est qsi pcurator
debitoris: sile dicimus in usufructuario q est qsi pcura-
tor: vt. s. usufruc. quēadmodū caueat. l. i. in fi. r. l. ii. de
ope. no. nū. Simile in colono q oia diligēter dz pspice-
re ne ius rei fiat deteri: vt. j. loca. l. videam. r. s. itē pspi-
cere. ¶ Venio ad vltimā ptē. s. ad ver. hz r eius. dī hic
q ppter impēsas hz actionē. Quero quā. certe p rā pi-
gnoratitiā: vt. l. tutor. s. p rariū. de pig. acti. ¶ Scōo
dī hic vt colligif ex dictione: hz r: r ex dictione etiā: q hz
actionē pro eo qd soluit qd debebatur coheredi r p eo
qd soluit plus. Quero quā actionē hz. glo. sup. h. cōtra
quoqz. in fi. dicit q pignoratitiā p rā nō ppetit: qa ni-
hil est expēsus in re pseruāda vel reficiēda: sed hz locū
actio neg. gef. vel antiq ex mutuo. Forte istud qd dicit
de actioe neg. gef. nō vī verū. nō eni gefit negociū de-
bitoris sed suū in dubio: vt. l. si prior. s. i. j. de pignori.
Illō qd dicit de antiq ex mutuo pōt pcedere in ea pec-
cunia q coheredi dbebat: ut illa directa q ppetebat co-
heredi ppetat ei directo: vt. l. grege. s. cū pign. j. de pi-
gno. r. l. nomē. C. q res pig. obli. pos. sed in eo qd vltra
soluit illa antiq ex mutuo nō pōt ppetere. Dico ergo
q ei cōpetit pignoratitiā actio p raria: cū eniz hoc te-
neat facere ex necessitate p ractus pignoris: q: si dimit-
teret apud coheredē forte res perisset r ppter hoc te-
neret si nō fecit illud qd diligēs hō erat facturus: vt. l.
ea igif. j. de pig. ac. iō totū venit in actioe ex eo p ractu: si
cut in sili dicit iuriscōsult. de rei ven. l. heres. s. item si
vnus. nec pōt dicere q ista impēsa nō sit scā ad rē pser-
uāda: qa imo est facta ad rei pseruatiōē p rure aliter
si hoc nō fieret: vt. l. si pupillus. s. si tici. s. de neg. gef.
¶ Quero vltimo an istō plus qd coheres soluit cohe-
redi suo qd debitor ei reddere tenet possit debitor ab
illo coherede recipiente repetere. Rūdeo sic: vt. j. de
pignori. l. si inter colonum. s. fi.

f **Undus**. Fūdus in quo est locus reli-
giusosus venit in diuisione lo-
co religioso excepto. b. d.
g **Ue pater**. Ea que non sunt diuisa
in vita veniunt diuiden-
da post mortem. hoc dicit.

Pater. Qd vni ex coheredib. obue-
nit ex diuisione si est obligatū
pro oibus est tuendus. b. d.
Eruos. Extimatio q fit tpe diuisione
nō facit emptionē. b. d.
Omponius. Inter patrē r filiu
ex cā dotis consistit
donatio. b. d. Iste intellectus q tagif hic p glo.
tagitur plenius in. l. ij. C. de inoffi. dona.
Um putarez. Hec exceptio tū-
bi nō cōpetit ius
agendi non pōt opponi post sniam nec reddi
iudiciū retro nullū: r solutū auctoritate snie nō repeti-
tur vt indebitum: hoc dicit.
Uifa. Verba enūciatiua pp aliō emif
sa vim irreuoabilis confessionis
non habent. b. d. ista lex. qd nota.
Ue parte. Qui obtinuit in cā cōi repe-
tit expēsas p rata. b. d. In-
tellige si in cā ppria non erat alias tantū expē-
surus: quia tunc repetit: alias non.

Respondi si idcirco. Mo. q q
agit noie
alterius. repetit expēsas si obtinet: secus si succūbit: vt
C. man. l. si cōtraria. r iudicatū solui. l. iaz. r. s. in hoc.
¶ Scōdo no. q qui agit causam cōez repetit a socijs
quatenus plus expendit: ideo qa cōem causam agita-
uit. aduerte causam: qa in dubio psumitur plus expen-
disse pro rata socij nisi per aduersam partem aliter pro-
berur. Exemplum habes in glo. fit ergo cautus ille q
agit communem causam vt promittat salaria aduoca-
to cōmuni nomine. quod no.

Intestato. Quo ad collationē testatus vī
decedere qui in codicillis de oī
bus bonis dispōit. b. d. ¶ Mo. q ergo qm testator oia
bona diuidit per plegata. illa plegata assumunt vī por-
tionis hereditatis. r per cōsequens ita veniunt in resti-
tutionem fideicommissi sicut portio hereditatis: vt. l.
qd ergo. de le. i. scripsi in. l. marcellus. s. i. ad trebel.

Filius. Debita contracta per vnum ex fratri-
bus cōmunem hereditatem possiden-
tibus non veniunt de communi soluēda. hoc dicit iste
notabilis. s.

Duos. Perempto principali facto testatoris
pimitur accessorium. b. d.

Uedam mulier. Causa nulli
tatis ptinet
ad iudicem appellationis qui potest sententiaz
pro parte confirmare r pro parte nullaz pronunciare.
b. d. ¶ Mo. q in cā appellationis veni cā nullitatis.
ad qd. l. carmelia pia. de iure patronatus. r. l. i. C. quan-
do prouocare non est necesse. Bar.

Alter coheredes.
Si familie herciscude. In-
tellige hunc. s. quando venditio fuit facta ex causa necessi-
tatis: vt. C. eo. l. i.

Si quis stipulatus. Stipulatio
facti diuidui
contra heredem facientem contra tantū cōmittit. b. d.
s. iste qd diligenter nota. Barto.

Usufructu. Not. casum quod soluendo
pro herede si nō soluat ab eo
repetitur. hoc dicit. Barto.

Umaritus. Actio de dote dat con-
tra heredes socii re-
cipientis dotem r licet maritus non sit heres ei
subuenitur vt apud eum sit dos qui sustinet onera ma-
trimonij. b. d. ¶ Quero isto casu quo factum est diuor-
tium post mortem vtz def actio de dote dē filiū hz nō sit

I mari tus. no puto. r ita et r3 do. Joa. q gl. ista in. l. fi marito. s. pe nul. sol. mar. qbi voluit qz et si cet p pte istitut. vei et exheredatus no erit mari tus puenien dus solidu si taru p pte e istitut. nam dicit ipe ego heo qz cohe redes no tenent soluere nisi hus pti ta cautiode d pferuado uol ideneo a mu liere so. mar. l. i. s. i. r. ij. r. l. pater. ad fi. de do. pte. qz hoc necessa rio sequit l3 gl. hic aliter videat senti re secunduz ipm r in effe ctu vult ide qd bar. hic. b. Uti erat hec est. l. sing. que fu it vnu p hili vulpi. r ipaz no. alle. bart. in. l. alio. p. n. q. de all. leg. c. Euius s. arbi ter. facit an arbi ter possit cognoscere de exceptioe p p fandiis b quo p bal in l. i. C. d. arbi. r. l. neg. C. de p p. r. l. i. cu pap. alig hnt in. l. no in v. qro nu quid excep. tio. C. d. sen. d. Rbi tro. Ad de bal. in. l. i. in vl. col. C. coi diui. C. coi diui. Rubrica. I bil. e notan. du. Adde. l. cu pponas. r ibi bart. r bal. C. p so. cio. r. l. vt fit j. p loc. r di cit ibi hoc vey si aio p. hede societa tis emeret. alias se. r. r. pti si icotine ti p eptione diuiterut: na tunc psumit no animo so cietatis p hede. l. s. iulia. uno. s. p. de j. ad maced. na egregie

heres. Glo. dicit q sic. r ita itelligit h qd no pu to vey. l3. n. filio vel marito def dos. n. alij he redes mariti tenet r sut pueniedi. io pstatut eis cautio qz eos defeder: vt. s. e. l. fi filia. s. hoc am pli. S3 hic of qz filii no sit hns pt pete qz dos sit apd eu qz mrimoni onera sustinet: vt hic. r. j. de iure do. l. fi is. r pt hoc petere si onera mrimo nij sustinet tpe mortis p fias lz tpe petitois no su stineat. hic est casus hic. Qua actioe agit. dic vt l. fi costante. s. i. solu. matri.

In iudicio. In successorē sin gularē ex necessita te trāsit instantia iudicij. b. d. C. Mo. gl. super verbo recte rē.

In familie. Plures hēdes vni us hereditatis dnt vnum procuratores constituere nō sepa tim agere. hoc dicit lex ista.

Uti erat. Mo. istā legē singula re. qz vedit ex necessita te nō tenet de dupla pmittere: r cautō qz nō dz iterpōi iterpōita pmittere. Itē qd qz facit an aditā hēditatē in directū hereditate iudicij nō venit. Itē p sepeliēdo defūcto an aditā hēdi tatē iusu iudicis res hereditarie pnt vēdi. b. d. Quam. l. no. qz fuit quoddaz p hiliu Alpiani. C. Mo. qz ad offiū iudicis pntet cogere eos qui succedūt sepelire d fūctū. Mo. qz p sepeliēdo d fū cto p vēdi an aditā hēditatē iusu iudicis. Itēz no. qz qz vedit ex necessitate si tenet cauere de du pla. Itē qz qz executor vedit aliquā rē si dz ipse d euctioe pmittere: s3 iudex ipse dz actōez decerne re sibi. C. Itē no. qz cautio qz nō dz iterpōni ite rposita pmittere. r dic plene in. l. fi p rona. j. de do. per Ly. C. Ultimo no. qz qz hnt an aditā heredi tatem non veniunt in hoc iudicio.

Uti pater. Expēse qz p fēc p filio in studio n dnt filio iputari tpe diuifiois nisi aio re petēdi p rez fecisse cōstat. b. d. Quid de liberis. scitis qz gl. rāgiz r Ly. C. eo. l. filiuissa. ego plene dixi. l. i. s. s3 nec castre. de collatioe bono. bar.

Undus. Si fies sustinet cōiter onera mrimoni fructu otis veniūt in cōi: sec post diuifioe h. d. Vel breuius. Fructu otis dnt eē fratrū exi tuz in cōione: secus si facta fuerit diuifio. b. d.

Sireo. Si iudiciū diuiforiū nō facit p iudiciū petitorio admittit ipō rū pcurfus. b. d. C. Op. de. l. fūdi. r. l. fundū. j. d excep. So. hic vterqz p hitebat aliū cōberede: vñ snā lata i vno nō pnt p iudiciū in alio merito ad mittit pcurf: ibi sec. Et iō qdā glosella qē h su per pbo p hiteor: qz dicit tu p hiteoris me hēdez optime dicit: volēs euadere illud contrarium.

Euius. Qd fuit defūcti v l eius occasione obuēnit in hoc iudiciū venit. b. d. ista lex.

Arbiter. Valet snia si portiones inui cē ppenfant seu ad equantur r in aliquo supstuo alter t mmodo p dēnat. b. d. r est tex. iūcta glo. in. l. in hoc iudicio. s. co.

Cum familie. Res est extimāda prout valet diuifia. hoc dicit.

De hereditate. Si vn ex heredibus veditit pte suā certe rei nō venit illa res in iudicio fami. hercā. hoc dicit.

Arbitro. Si diuifio fiat iudi cio pendente iudicis

officiū euāescit. hoc dicit.

Communi diuidendo. Rubrica.

Communi. Quero quan do fuit indu ctum communi diuidendo iudiciū: dic vt in glo.

Ihil. Mo. l. qz si emim rem sit qz in ea re dicimur esse socij: quod est notandum r tene menti.

Ed r si res. Mo. qz p h3 de cretū dñs effi cif qz mittit i possessionē si po: dñs posses for erat. vidistis in. l. ij. s. si ex noxali cā agatur.

In quis putans.

Sinauit. Fructu veniūt i hoc iudicio si ue imediate picipiā a socio si ue locēf colono noie cōi: si no locēf noie pprio dñū ad locatē spectabit: lucy no erit cōe. b. d.

S3 si fūdus. Jus reale in pte p i diuifio vni ex socijs n remanet in pte qz ipsi socio ex diuifioe obuēnit: sed totū fundū etiam post diuifionem respicit. hoc dicit.

Communi. Fūdus vectigalis vēit i hoc iudicio n diuidēdus sed adiudicādus. b. d.

Inter predōes. Inter eos qz possessionē n ppetit h iudiciū. Itē si petitor tm iuste possidē dicat ab h iudicio remouet. b. d. C. Mo. gl. h forte ē vey qz pstat qz dñū nō h3 alias cū i h iudicio dñuz vēit icidēter eo qz pos sidet psumit iuste possidere: vt. l. i. s. fa. heris. r qd no. in. l. fi qz in suo. de p di. isti. r ibi dixi. r per glo. in. l. sicuti. s. sicut. s. si seruitus vendicetur.

Si debitor. Debitor certe ptis p iudicio si i diuifioe to ta res sibi fuerit adiudicata totū dare debet r hē re qd p adiudicatōe dedit. s3 si tota alteri fuerit adiudicata liberabit soluedo: r p cū qd p adiudicatōe dedit recipit. b. d. C. Op. qz diuifio ista nō p iudicet huc qz h3 ist d ius: vt. s. e. l. fi qz pu tās. s. h fūdus cōis. r. s. se. So. ibi ille tertius qz nō ite r fuit diuifioi hēbat ius reale. s. hypothecē. hic no debebat actioe psonali. tene menti.

Tez quānis. Delictū de facti si pur gaf p actionē descendētē ex delicto nō nocet heredib: secus si pur gaf p actionē descē dentem ex cōtractu vel quasi. b. d.

Jedes. Aide dy. in. c. in re cōi extra de reg. iur. lib. vi. r. l. edibus. de dam. insecto.

In hoc iudiciū. Qd qz fecit in fundo quē scit cōem cū aliquo quem co gnoscit venit in hoc iudicio: sed qd qz facit in fū do quē scit p p r iū qz vere cōis est nō venit in hoc iudicio: sed possessori retentio dabit que etiam ad singularē successorē transibit: sed qd quis fa cit in fundo quez putat cōem cum eo cū quo nō est venit in hoc iudicio. b. d.

Si conueniat. Pactum ne per petuo diuidatur non valet. hoc dicit.

Si inter socios. Jus excipie di trāsit i sin gularē successorē. b. d. C. Oppo. C. lo. l. empto rez. So. vt ibi p Ly. in tertia oppositione.

declarat ra phael. in. l. re os. in pnc. j. de duo. reis r idē dicit in duob' simul mutuo ac ci p r i b' vt cō ducētib' per hanc. l. r qz ista dicat im propria soci etas sūt glo. insti. de obl. qz ex quasi. j. in. s. Item si inter. Om muni s. iter pdoneq. vi. de bal. in. l. nō epistolis. C. de pba. r an ista iudi cia diuiforia dicant pos sessoria. vide bal. in. l. post hiam. in. iij. col. C. d. sen. g C. p r i u m i t u r i u s t e. no. possidēo p r e s u m i t i u s t e p o s s i d e r e a d d e B a l. r a n g. in. l. sup longi. in. v. col. C. de p. script. long. temp. r glo. l. c. i. s. si duo de pa. tenē. que idē dicit qz psumit si ne rapia pos sidere. b C Si debi tor. non pta dicit. qz no. bar. i. l. frau dādi. j. d. pu blica. i J edes vide qz no. bar. i. l. si stipulat' fue ro p pte nō fieri. d. v. ob. h C Si pueni at nō valet. Mo. qz qz si cogit stare i cōione. l. iij. C. p m u. v t r i u s. i n d i. f a l l i t i c a u s i n g. l. fi. C. d. alte. iudi. r no. in l. pe. r. h. C. e. r habui d fa cto anualeat pactū qd to to tpe vite si lice at diuide te istud h cla re in tex. nō decidit. r rñ di qz sic p. l. i. iūcta. l. nul la. j. p socio. ADDE. qz p r i u t r o. cō sil. c. lxxij. r ange. p h i l o c e x x v. i p l e a l e x a n. p h i l o g p r i u. lib. ij.

a Rbor. vid gl. & bar. i. l. p. vnciali. de ope. no. nū. b I is cū quo. no. hic sing. ter. q pp pūa / cū in locum mnlte iudex p domū de fructe. caue tñ hodie p. l. h. C. de mō mulet. v. rñ & bal. i. l. ce. tera. s. s. r. h. q. de le. i. vi def. tenere s. riu. c Abin. p bart. i. l. labeo de ad plu. ar. r. i. l. g. bōa. s. sig. de d. infec. C Ad exhibendū. p. ca. d In hac actioe. s. libidē. q re grūt. r. q. d. canē iste ex ceptioes. vi. de in. l. si is a quo. ut i. pos. lega. e Interdū. p. r. p. sal. in. l. i. in. r. op. C. d. edē. f Elsus. s. i. alian. vid bar. i. l. q. restitue. i. fi. de rei ven. r. bal. in. l. pere gre. s. h. i. fi. de agr. poss. g Alianus. scdo no. Adde bart. multū singu larif. i. l. i. j. de do. p. l. r. i. l. si tū. de v. ob. r. cum isto ter. p. cor dat. d. l. vbi pactuz. r. ibi vid bal. i. l. iij. col. de itelle etu hā. ter. b Hefaurus. ad de gl. i. l. iij. s. sciēduz. s. e. in v. sūma r. r. z. qd no. bar. in. l. i. in pnc. que ad. test. ape. r. an itd sit verū q vbi vnuz iudiciū ē ppa ratorū alte ri in illo sus ficiat sūma r. ia pbatio. vide bal. i. l. quo tpe. in pe. col. C. de resti. mili. fa ciat qd not. bal. in. l. iij. in fi. col. C. qñ si. vel pua. C De iter ro. actioib.

Fundus. Sna d3 eē pfor iudex nō itromittit se de his que ex natu ra actionis non veniunt. h. d.

Rbor. Ad vna elemētatoe pti p pre diuisa q diuidit solū. s. a solo sepa ratū dices pro indiuiso esse cōe. h. d.

De vestibulo. Illud qd ē cōe qd nō pōt diuidi nec li citari sine pprio in hoc iudiciū nō venit. h. d.

Siper eūdē. Pro iure incorpali diuidēdo vō p eo qd sit circa illud hoc iudiciū locū non h. d.

Iudex. Jura incorpalia nō veniūt i iudi cio cōi diuidūdo nisi sint acces soria rei corpalis p idiuiso cōis. h. d. C Quero quō hō fit q ista fuit diuidat. dic plene i. l. Ripu latōes sū diuidūf. maxie i scōa oppositōe. j. de v. ob. C Quero nūqd iurisditio cōis plurib i vno castro vēiat i iudicio cōi diuidūdo. Rñ. aut iurif ditio coheret p sone r nō vēiret i hoc iudicio sic cetera iura incorpalia: vt. s. e. l. s. fi p eūdē: aut iu risditio coheret castro seu territorio r tūc sic ca strū r territorū pōt diuidi eodē mō iuridī. vt h.

I is cū quo. Ad in re cōi culpa vni fit a magistratu vēit in hō iudicio cōi diuidū do. h. d. Fac ad. q. de duob socijs hñtib turriz cōez de q in. l. atheius. cū. l. se. de aqua. plu. ar.

Abinus. Hic res erat itegra. ibi s. h. i. re. h. op. erat scñ altero sciēre nō phibēte. Ibi finat. h p sentit soci. ibi qd si qd. hic ignorauit socius. C Ad exhibendum. Rubrica.

In hac actioe ibi dem. Exceptioes q regrūt altiore in daginē in causis sūmarijs nō admit tunt sed in causis pncipalibus refer uantur. hoc dicit.

Interdū. Pro istris nō pōt agi ad ex hibēdū p alio itereē q dñif sec i alijs reb. h. d. dic vt. s. e. l. s. sciēduz. r q sit rō tāgif p Ly. C. e. l. istra. C Ho. q res pōt vēdi cari ab eo q ciuilitē tm possidet: vt no. gl. de rei vēdi. sup rubrica. r in. l. ij. C. vbi in rem actio.

Elsus scribit.

Julianus. Ho. g. q restitutio quaz facit vsufructuari colon vel vsufructuarius priuat dñm possessione.

Alianus. Ho. q p pstatōez factā in actōe ad ex hibēdū nō iterrūpif pscriptio vel vsuca pio nec ipso facto nec effectualiter. C Secūdo no. q qd pōt pati vt pueniat ab alio q ab eo q h. ius in re. vt plene dixi i. l. vbi pactū. de trāfac. terigi in. l. cū putarē. fa. heris.

Hefaurus. Ho. q i istis sū marijs cognitio nib iuramētū ad cognitionē suffic r pu to q loquatur hec lex in iuramento ad pbatio nem non ad totius cause decisionem.

De interrogatorijs actionibus. Rica. l. x. C. Gl. ptiuat istā rubricā r dic vt i ea. C Que ro an deat vari libellus qñ petif fieri interroga tio. gl. dicit q nō qd sit p offm iudicis r sic nō sit p libellū. Ista pma rō nō ē hā gñat vt dicit glo. nā in integrū restitutio petif p offm iudicis r tm regrif libellus: vt. l. in cāe. s. cā cognita. s. de mī

no. s. istud d3 itelligi qñ offm iudicis mercenari um implorat qd deseruit actōi itētāde: nā qñqz implorat offm iudicis nobile r ex eo d3 sequi cō dēnatio tūc est necessarius libellus: vt ex de offi. iudi. c. fi. Itē vbi cūqz iplorat iudicis offm nec ex eo qd petif d3 aliq dēnatio seq nō ē necessa rius libellus. de quo p gl. r p Duil. in. l. nec qd q. s. vbi decretū. s. d. offi. pōsulis. r ibi dixim. Ex. l. sequenti.

De interrogatiōe. C An interrogatiōes sint fiēde r in quo differt h titulus a titulo de p fessis: r an si qd fuerit oblit añ litē ptestatā facere itterrogatiōes possit postea facere r qb causis itterrogatiōes sint fiēde r i q differūt he itterrogatiōes ab itterrogationibus il lis que fiunt sub virtute iuramenti. Et quo iure fiant interrogatiōes.

Otiens. Interrogatio ē fa cienda s3 q neces sitas pponēde actionis exigit. Item fit officio iudicis non iure actionis. h. d. Primo ponit vnum dictum. se cūdo illud limitat. tertio ponit quo iure fiat iter terrogatio. quarto qd si interrogatiōis effect. secunda ibi est autem. tertia ibi interrogatiōis. quarta ibi sed tmmodo. C Pro declaranda p ma glo. Quero quādo debeat fieri interrogatiō vtrum ante datum libellum an postea. Tex. vt dicere postea. dum dicit actio instituitur. veritas est q exponatur. i. instituenta dicit vt coipso q quis narrat iudici: ego vellem conuenire talem tanq heredem ad tale quid. Iudex eū d3 inter rogare an sit heres r pro qua parte sit heres si natura narrationis exigit. C Venio ad secūda3 glo. r quero quot requirantur ad hoc vt ista in terrogatio pro qua parte sit heres locum habe at. Glo. dicit q tria que dic vt in glo. que clara ē C Pro declaranda tertia glo. Quero in quo differt hic titulus a titulo de cōfessis. Glo. dicit hic ante litem cōtestatam. ibi postea. Idem no. in. l. non solū. in pn. s. de p. cu. r. C. de confes. l. i. Hoc dicunt r melius q hic ti. loquit de interro gationibus que pntinent ad litis ordinationem. Titulus de cōfessis loquit de his que pntinēt ad litis decisionē. r hoc forte voluit sentire glo. qa ea que pntinēt ad litis ordinationem regulariter fiūt lite non ptestata. ea q pntinēt ad litis decisio nem fiunt postea. Quero quid si aliquis fuerit oblitus ante litem cōtesta. facere istas interroga tiones an poterit postea facere. Glo. non tangit hic sed in. l. qui petitorio. in pnc. s. de rei vendi. tenet q sic: quod not. C Tertio quero in quot casibus sunt faciēde interrogatiōes ad litis or dinationem per hunc ti. Glo. enumerat hic. xi. casus. Finaliter ponit regulā gñalē vbi cūqz eg tas moueat iudicē: vt. j. e. l. vbi cūqz. C Quero i quo differūt iste itterrogatiōes ab itterrogatiōibuf q fiūt sub virtute iuramēti de calūnia. Dicit qdā q ibi qd tenet rñdere de credulitate vt. l. ij. s. qd obseruari de iura. calū. h. de vitate. gl. hoc nō t3 imo dicit q vbi cūqz sit rñsio d credulitate. videre iste itterrogatiōes differūt ab illis. q ille q itterro gat i istis nihil pōit hō ē nihil d vitate asserit s3 pe tit se certificari ab aduersario: s3 ex illo titulo de iuramēto calūnie ille q itterrogat pōit r asserit eē vey illō de quo aduersariū itterrogat. r hō fia est ex pte itterrogatiōis. ex pte hō rñdētis puto q nō sit dñia: qa i vtroqz d3 rñdere de credulitate. nec puto q hēat necesse rñdere d vitate tm. nā si hō eēt vey nō posset fieri itterrogatio d etate qd eēt s. l. de etate. i. pn. j. e. C Ad hui itelligētā ē sciē dū q dñia ē iter scire r credere: nā scire ē certit.

Rubrica. i C Dari l3 bellus. i. exe cutione sine an deat vari libellus. vid ad hac glo: qd no. bal. in l. ii. C. qñ si. vel pua. in viti. colum. k C An neces sarius libel lus. Adde bal. in. l. i. in fi. C. de edē. l. Otiens. an post ea. vide per spe. d itterro actio. s. i. v. sed nūquid pus vbi oio vide Jo. an. r bar. in. l. q petitorio. de rei vendica. r Ant. d. bu. in. c. pen. de iura. calū. m C Inter rogare. qñ ter fit itteri gatio. vido oio bart. i. le cōtrouersia. s. de trāfac. au ad petiti onē ptis pos sit ps inter rogari post litis ptesta tionē. vide a liquid remis sue p bal. in l. data opa. i. xij. col. C. qui acculare non pnt. n C Tertia gl. adde bar. in Rica. j. b. confes. o C Differūt ab illis alijs dñiam pōit bal. in. l. i. in xij. col. C. d. ptes. p bal. h. per spec. de positio. s. iij. p C Differen tia est. vñia i ter scire r credere. ad bar. in. l. ad mpendi.